

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 28.11.2019
COM(2019) 608 final

Priporočilo

SKLEP SVETA

o posodobitvi pogajalskih smernic za pogajanja o sporazumih o gospodarskem partnerstvu z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami in regijami (državami in regijami AKP)

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

EU se je o sporazumih o gospodarskem partnerstvu pogajala z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami in regijami (v nadaljnjem besedilu: države in regije AKP) med letoma 2002 in 2014. Pogajala se je na podlagi obsežnega mandata in pogajalskih smernic, ki jih je Svet izdal 12. junija 2002 (9930/02).

Vendar zaradi mnogih okoliščin, tudi zaradi omejitev zmogljivosti na strani partneric, sklenjeni sporazumi, ki se izvajajo, danes večinoma zajemajo samo blagovno menjavo. Druga področja (kot so storitve, naložbe in s trgovino povezana vprašanja) v te sporazume niso bila vključena, vendar so bila izrecno navedena za prihodnji pregled v tako imenovanih „klavzulah o pregledu“. To stanje pomeni, da trenutni sporazumi o gospodarskem partnerstvu niso popolnoma prilagojeni trgovinskim razmeram v 21. stoletju ter tako interesom EU kot tudi interesom zadevnih partnerskih držav. Zato je možno, da se bo v prihodnjih letih pojavil interes za „poglobljanje“ teh sporazumov, da se med drugim zajamejo tudi storitve, naložbe, trgovina in trajnostni razvoj, pravice intelektualne lastnine, politika varstva konkurence in javno naročanje.

Danes 31 držav izvaja sedem različnih sporazumov o gospodarskem partnerstvu v državah in regijah AKP.

Od tega je pet držav, ki trenutno izvajajo začasni sporazum o gospodarskem partnerstvu v Vzhodni in Južni Afriki (v nadaljnjem besedilu: ESA) (Mauritius, Madagaskar, Sejšeli, Zimbabve in od nedavnega Komori), zahtevalo začetek pogajanj na podlagi klavzule o pregledu. Cilj je celovit sporazum, ki jim bo pomagal izkoristiti priložnosti v okviru globalnih vrednostnih verig. Pogajanja o takem celovitem sporazumu so se začela 2. oktobra 2019 na Mauritiusu.

Prihodnja pogajanja z državami in regijami AKP, vključno z ESA, bi potekala na podlagi obstoječih pogajalskih smernic, ki jih je Svet sprejel leta 2002 in so priložene njegovi odobritvi za začetek pogajanj. Obstoječe smernice iz leta 2002 so že celovite in zajemajo skoraj vsa področja, povezana s trgovino. Ne glede na to, so danes delno zastarele z vidika besedila in niso povsem skladne z nedavnimi političnimi pobudami in prednostnimi nalogami EU z vidika razvoja trgovine po vsem svetu, kot sta na primer okrepitev naše trgovinske politike in politike trajnostnega razvoja.

Svet je zato zahteval posodobitev pogajalskih smernic, sprejetih leta 2002, da bi uskladil besedilo in vsebino teh smernic z nedavnim razvojem dogodkov in politikami na področjih, povezanih s trgovino, zlasti s sporočilom Evropske komisije Trgovina za vse iz leta 2015, pa tudi z Agendo 2030, vključno z njenimi 17 glavnimi cilji trajnostnega razvoja, in Pariškim sporazumom za boj proti podnebnim spremembam, ki ga je leta 2015 sprejela mednarodna skupnost.

Ta pobuda zato predstavlja prispevek k izvajanju sporočila Trgovina za vse, pri čemer je treba upoštevati tekoča pogajanja o sporazumu o partnerstvu po izteku sporazuma o partnerstvu iz Cotonouja. Prav tako kot svoj pomemben sestavni del upošteva zavezništvo Afrike in Evrope za trajnostne naložbe in delovna mesta, ki ga je predsednik Komisije predstavil septembra 2018, ter načrt za zunanje naložbe.

Neposredni cilj te pobude je Komisiji zagotoviti posodobljene pogajalske smernice za sporazume o gospodarskem partnerstvu z državami in regijami AKP, ki so usklajene s sedanjo

pogajalsko prakso EU in zagotavljajo, da morebitna nadaljnja pogajanja z državami in regijami AKP upoštevajo trenutne trgovinske izzive.

Splošni cilj pogajanj so sodobni trgovinski sporazumi z državami in regijami AKP, ki bodo spodbujali trgovino in naložbe ter podpirali te države pri njihovem vključevanju v svetovno gospodarstvo.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Zgornji cilji so skladni s Pogodbo o Evropski uniji (PEU), ki določa, da bi se morala EU zavzemati za „spodbujanje vključitve vseh držav v svetovno gospodarstvo, skupaj s postopno odpravo omejitev v mednarodni trgovini“¹.

Cilji so prav tako popolnoma v skladu s cilji Sporazuma iz Cotonouja in splošnimi načeli, ki jih ta sporazum spodbuja.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Cilji so skladni z drugimi politikami EU.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Prvi pododstavek člena 207(4) v povezavi s členom 218(3) in (4) PDEU.

V skladu s členom 207(4) Svet o pogajanjih in sklenitvi sporazumov iz člena 207(3) odloča s kvalificirano večino.

Komisija v skladu s členom 218(3) PDEU predloži priporočila Svetu, ki sprejme sklep o odobritvi začetka pogajanj.

V skladu s členom 218(4) PDEU lahko Svet na pogajalca naslovi navodila in določi posebni odbor, v posvetovanju s katerim se vodijo pogajanja.

V zvezi s pogajanjimi o sporazumih o gospodarskem partnerstvu je Svet leta 2002 že odobril začetek pogajanj in Komisiji izdal smernice. Vendar je treba pogajalske smernice posodobiti, da bi lahko nova pogajanja natančneje upoštevala nedavne politične pobude in prednostne naloge EU z vidika razvoja trgovine po vsem svetu. To med drugim pomeni, da bodo smernice morale odražati sedanje ambicije EU, da v svoje sporazume vključi mednarodno dogovorjena načela in pravila o delovnih in okoljskih vidikih, vključno s sklicevanjem na agendo za trajnostni razvoj do leta 2030 in Pariški sporazum za boj proti podnebnim spremembam. Obstoječe smernice prav tako ne odražajo potrebe po določbah za učinkovito izvajanje in spremljanje teh pravil ter mehanizmu za obravnavanje morebitnih sporov med pogodbenicami na tem področju.

Zato Komisija priporoča Svetu, naj sprejme sklep na podlagi prvega pododstavka člena 207(4) v povezavi s členom 218(3) in (4) PDEU.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Skupna trgovinska politika v skladu s členom 3 PDEU spada na področje izključne pristojnosti EU. Zato se načelo subsidiarnosti ne uporablja (člen 5(3) PEU).

¹ Člen 21(2)(e) PEU.

- **Sorazmernost**

Priporočilo Komisije je v skladu z načelom sorazmernosti.

- **Izbira instrumenta**

Sklep Sveta Evropske unije o posodobitvi pogajalskih smernic za pogajanja o sporazumih o gospodarskem partnerstvu z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami in regijami (državami in regijami AKP).

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja ustreznosti obstoječe zakonodaje**

Oddelek o naknadnem ocenjevanju v zvezi z izvajanjem sedanjega začasnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu z državami ESA bo vključen v prihodnjo oceno učinka na trajnostni razvoj.

- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

Posebna posvetovanja z državljani in zainteresiranimi stranmi niso predvidena, ker je posodobitev besedila omejena.

Vendar se bo Komisija z državljani in zainteresiranimi stranmi posvetovala o posameznih pogajanjih, ki bi lahko potekala v prihodnosti v skladu s posodobljenimi pogajalskimi smernicami.

Zlasti se bo za prihodnja pogajanja z državami ESA, ki izvajajo sporazum o gospodarskem partnerstvu, začela izvajati ocena učinka na trajnostni razvoj, da bi se lahko opravila obširna posvetovanja z državljani in zainteresiranimi stranmi, tako v EU kot tudi v regiji ESA, o morebitnem učinku novih trgovinskih tem, ki jih je treba vključiti v Sporazum. Prve razprave so se začele oktobra 2019, ocena učinka na trajnostni razvoj pa bo opravljena vzporedno s pogajanjem, da bi se njeni rezultati lahko vključili v ta proces.

Ocena učinka na trajnostni razvoj je platforma za sistematičen dialog med zainteresiranimi stranmi in trgovinskimi pogajalci, in sicer s poglobljenim posvetovanjem, v okviru katerega se sodelovanje omogoči vsem zainteresiranim stranem.

Med glavnimi zainteresiranimi stranmi, s katerimi se bo posvetovalo v okviru ocene učinka na trajnostni razvoj, so javni sektor, nevladne organizacije, podjetja, socialni partnerji in akademski krogi.

Razen sporazuma o gospodarskem partnerstvu med EU in ESA v tej fazi niso predvidena nadaljnja pogajanja za poglobitev ali razširitev drugih obstoječih sporazumov o gospodarskem partnerstvu. Vsa taka prizadevanja bodo spremljali ocene morebitnega učinka za posamezne regije in države ter celovita posvetovanja z zainteresiranimi stranmi.

Komisija se prav tako redno posvetuje z zainteresiranimi stranmi, med drugim v strokovni skupini za trgovinske sporazume² in prek dialoga s civilno družbo³.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Ni relevantno.

² <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/>

³ <http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531>

- **Ocena učinka**

Ocena učinka v tej fazi ni potrebna, ker pogajanja o sporazumih o gospodarskem partnerstvu z državami in regijami AKP temeljijo na obstoječi pooblastitvi Komisije s strani Sveta iz leta 2002. V vsebino pogajanj niso vključena nova področja politike. Gre za nadaljevanje pogajanj, ki potekajo že več let.

Poleg tega je predhodna ocena učinka običajno opravljena le, če je treba podpreti odločitev o začetku pogajanj z nekaterimi trgovinskimi partnerji, tj. preden Svet odobri začetek pogajanj. V tem primeru je Svet že potrdil, da za poglobitev pogajanj z ESA ni potrebna nova odobritev.

Ker je obseg sprememb sedanjih pogajalskih smernic omejen, učinek ne bi smel biti velik.

Kot je navedeno v oddelku o posvetovanjih z zainteresiranimi stranmi, Evropska komisija načrtuje oceno učinka pogajanj na trajnostni razvoj za nova pogajanja z ESA, ki se bodo začela v začetku leta 2020. Ta bo vključevala oddelek o naknadni oceni v zvezi z izvajanjem sedanjega začasnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu. To bi nam zagotovilo oceno učinkov, ki presegajo to, kar počnemo v okviru običajnih ocen učinkov na trajnostni razvoj. Enak pristop bi se lahko uporabljal za vsa prihodnja pogajanja v zvezi s poglobljanjem drugih obstoječih sporazumov o gospodarskem partnerstvu.

- **Ustreznost in poenostavitev ureditve**

Ni relevantno.

- **Temeljne pravice**

Pobuda v celoti spoštuje Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti člen 8 o varstvu osebnih podatkov.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Pobuda nima proračunskih posledic.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Ni relevantno.

- **Obrazložitveni dokumenti (za direktive)**

Ni relevantno.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Ni relevantno.

Priporočilo za

SKLEP SVETA

o posodobitvi pogajalskih smernic za pogajanja o sporazumih o gospodarskem partnerstvu z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami in regijami (državami in regijami AKP)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti prvega pododstavka člena 207(4) v povezavi s členom 218(3) in (4) Pogodbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Svet Evropske unije je 12. junija 2002 sprejel smernice za pogajanja o sporazumih o gospodarskem partnerstvu z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami in regijami (državami in regijami AKP).
- (2) Sporazumi o gospodarskem partnerstvu, sklenjeni z državami in regijami AKP, vključujejo klavzule o pregledu za prihodnji pregled teh sporazumov.
- (3) Pogajalske smernice je treba posodobiti, da bi lahko nova pogajanja natančneje upoštevala nedavne politične pobude in prednostne naloge EU z vidika razvoja trgovine po vsem svetu –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen

Pogajalske smernice za pogajanja o sporazumih o gospodarskem partnerstvu z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami in regijami (državami in regijami AKP), naslovljene na Komisijo, se spremenijo, kakor je določeno v Prilogi.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Komisijo.

V Bruslju,

*Za Svet
Predsednik*